

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI

“Kiritdi”

O‘zbekiston davlat
konservatoriyasi rektori

K.T.Urinbayev

«22» iyun 2024-yil

“Kelishildi”

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta‘lim, fan va
innovatsiyalar vazirligi

«22» iyun 2024-yil

“Tasdiqlayman”

O‘zbekiston Respublikasi
Madaniyat vazirligi

«22» iyun 2024-yil

**KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI**

60211500 - Ta‘lim yo‘nalishi: Cholg‘u ijrochiligi

60211504 – Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (fleyta, goboy),

**60211505 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (klarnet, fagot,
saksofon),**

60211506 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (valtorna, truba),

60211507 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (trombon, tuba),

**60211508 – Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (zarbli
cholg‘ular) ta‘lim yo‘nalishlari uchun**

Toshkent – 2024 yil

Kirish

60211504 – Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (fleyta, goboy),

60211505 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (klarnet, fagot, saksofon),

60211506 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (valtorna, truba),

60211507 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (trombon, tuba),

60211508 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (zarbli cholg‘ular)

ta’lim yo‘nalishlari bo‘yicha 1-fan kasbiy (ijodiy) ixtisoslikdan imtihon dasturi, 2-fan Musiqa tarixi va nazariyasi fanidan abituriyentlarning amaliy-nazariy ko‘nikma va malakalarini aniqlash uchun mo‘ljallangan. Ushbu ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha hujjat topshirgan abituriyentlar musiqiy asarlarni ijro etish borasida ish bajaradilar. Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezon asosida baholanadi.

1-fan

“PUFLAMA VA ZARBLI CHOLG‘ULAR”

Fanning maqsadi va vazifalari

60211504 – Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (fleyta, goboy),

60211505 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (klarnet, fagot, saksofon),

60211506 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (valtorna, truba),

60211507 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (trombon, tuba),

60211508 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular (zarbli cholg‘ular)

ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ijrochilik ko‘nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o‘tkaziladi.

Abituriyentlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan tarzda me‘yoriy dasturni o‘zlashtirish ustida ish olib boriladi.

“Puflama va zarbli cholg‘ular ijrochiligi” fanini o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganliklarini o‘zlarining ijro mahoratini namoyish etishlaridan iboratdir. Alohida e‘tibor professional darajali ijroni mukammallashtirishga, uni yuqori badiiy saviyada ko‘rsatib berishga qaratilishi kerak. “Puflama va zarbli cholg‘ular ijrochiligi” fani yuzasidan abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo‘lgan, ya’ni insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog‘onalari xususan, adabiyot va san’at sohasida teran fikr yuritish bilan birga, yangi paydo bo‘lgan kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi shart.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Yuqorida keltirilgan ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'qishga kirayotgan abituriyentlarni saralash maqsadida sinfda kirish talablariga mos dasturlarni ijro etib berishi ko'zda tutilgan.

O'qishga kiruvchi 30 daqiqagacha bo'lgan vaqt mobaynida ijro dasturini ijro etib berishi talab etiladi.

Cholg'uda ijro dasturi

60211504 – Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular (fleyta, goboy),

60211505 - Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular

(klarnet, fagot, saksofon),

60211506 - Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular (valtorna, truba),

60211507 - Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular (trombon, tuba),

60211508 - Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular (zarbli cholg'ular)

ta'lim yo'nalishiga ariza topshirgan barcha abituriyentlar belgilangan ro'yxat asosida, yakka tarzda, tayyorlangan dasturni fortepiano jo'rligida yoddan ijro etishlari lozim.

Abituriyent asarlar nota matnini xatosiz, asarning sur'atini ko'rsatilgan tezlikda, ijro shtrixlarini to'g'ri qo'llagan holda, intonatsiya sofligiga amal qilib, barcha artikulyatsiya talablarini bajarishlari, shuningdek, pozitsiya va applikatorani to'g'ri qo'llagan holda, asarni badiiy mohiyati va milliy xususiyatlarini to'liq ochib bergan holatda ifodali ijro etib berishi zarur. Asarda musiqiy stilistik ifoda vositalarining qo'llanishi, tovush kuchi va uni boshqarish hamda uning sifati asosiy ahamiyatini yoritib berishi lozim.

FLEYTA

Abituriyent quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

a) 5 ta tayyorlangan etyudlardan 2 tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: N.Platonov – 30 etyud, 24 – etyud, Yu. Yagudin – 24 etyud, 20 etyud, Ekelleo – etyudlar I - II daftarlar.

b) Pesalar, masalan: D. Omonullaeva – Pamir eskizi, A. Kozlovskiy - Zarg'aldok (Ivolga), G. Mushel – Syuita № 1, № 2, Ariya va Arabeska, F. Yanov – Yanovskiy – Vals, A. Malaxov – Konsert Allegrosi, V. Saparov – Tokkato, Pastoral, T. Qurbanov - Pesa, Fore – Sitsiliana, Glier – Melodiya, Rakov – 3 pyesa.

v) Yirik asarlar, masalan : G. Mushel – Sonatina, X. Glyuk–konsert, Teleman - Sonata Fa major, F. Bax – Sonata Iya minor, Vivaldi – konsert Sol major, I. Gaydn – konsert – Re major, M. Gaydn konsert Re major, K. Stamits – konsert sol major, Rozetti – konsert Re major.

GOBOY

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. 5ta tayyorlangan etyudlardan 2 tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: L. Videman - 37 etyud, Ferling – 18 etyud, Lyuft – 24 etyud;

2. Pesalar, masalan: T. Qurbanov – Rondo, G. Mushel – Gulnora raqsi, o‘zbek xalq kuyi «Qashqarcha», M. Ashrafiy – So‘zsiz qo‘shiq, T.Sodiqov – Baxor, S. Vasilenko – Tongdagi qo‘shiq, R. Glier – Andante, Skryabin – Orzular, Chaykovskiy- G‘amgin qo‘shiq, A. Motsart – Menuet .

3. Yirik asarlar masalan: I. Gaydn – konsert II-III qism, Vivaldi – konsert Do major , Iya minor, Chimorozo – konsert I-II qism , Marchello – konsert I-qism, Gendel – konsert Si bemol major III-IV qism .

KLARNET

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. 5ta tayyorlangan etyudlardan 2tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: K. Berman- etyudlar IV-qism, R. Shtark- 24 etyud , G. Kloze – 30 etyudlar, A. Shtark –24 etyud, A.Regis - 24 etyud , F. Krepsch - etyudlar, B. Dikov- etyudlar, V. Petrov - tanlagan etyudlar, Pere- etyudlar , Verjaxovskiy – etyudlar.

2. Psalar masalan: M. Bafoev - Lirik xikoya, P. Xalikov - Skertso, F. Yanov – Yanovskiy - Monolog, A. Ergashev - Sharq kaprichiosi, S. Boboev – Rapsodiya, S. Taneev - Kantsona, Rabo - Konkursnoe solo, A. Messaje - konkursnoe solo, L. Perminov - Ballada.

3. Yirik asarlar, masalan: K.Veber - kontser №1, №2, konsertino, katta konsert dueti, F. Kramarj – konsert, E. Gabler - konsert №1, №2, P. Xalikov- konsertino, K. Stamits – konsert, Medin - konsert, Vasilenko - konsert, Verdi-Bassi- konsert fantaziya, N. Rakov- konsert fantaziya, F. Pulenk- sonata.

FAGOT

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. 5ta tayyorlangan etyudlardan 2 tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: Milde - etyudlar, Vaysenborn- etyudlar, Djampieri- etyudlar.

2. Pesalar, masalan: S. Jalil- Yumoreska, T. Kurbonov - Rechitativ, Chernov- Sertso, Debyussi- 5 pesa, klassik pesalar to‘plami, M. Ashrafiy - so‘zsiz qo‘shiq.

3. Yirik asarlar masalan: Teleman - sonata, Vivaldi - sonata, Sen–Sans - Sonata, Tansman – Sonata, E. Bozza – Rechitativ –Sitsiliana va Rondo, Fantaziya; Dvarionos – Variatsiya, Veber – variatsiya, Veber – konsert,

Venger fantaziyasi, Vivaldi – konsert, Buamorte – konsert, Bax – Konsert, Motsart – Konsert

SAKSOFON

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.5ta tayyorlangan etyudlardan 2 tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: A. Oseychuk- tanlangan etyudlar, A. Mayor- tanlangan etyudlar, A. Karchinskiy - Etyudlar, A. Shtark- Etyudlar, A. Polshina – Etyudlar, V. Murzin – tanlangan etyudlar, G. Lakur – 50 etyudlar, X. Kloze – 25 etyudlar, A. Rivchun – 40 etyudlar, B. Bey – djaz etyudlar, S. Berinskiy – Etyudlar, V. Shut – etyudlar, M. Rauxverger – Etyudlar.L. Nixauz -20 djaz etyudlar 3 to‘plam.

2. Psalar masalan: N. Norxo‘jaev – “Sorbon”, “Yovvoyi tanovor”, “Rapsodiya” A. Mansurov – “Sevgilim”, “Quvnoq yomg‘ir”, M. Otajon – “Uchrashuv”, A. Xoshimov – “Oltin kuz”, V. Saparov - “Shabada”, “Eksprompt”, “Konsert valsi”, X. Nazarov “Serenada”, M. Otajonov “Toshkent oqshomi”, S. Jalil “Qalbmida”, M. Bafoev “Lirik xikoya”, X. Raximov “Xijron”, M. Maxmudov “Manzara”, T. Albinoni “Adajio”, I.S. Bax “Adajio”, J. Shiring – “Alla”, B. Gudman “Savoedagi raqslar”, J. Marks “Chin yurakdan”, S. Kiza – “Miniatyura” **E.Bozza** - Ariya **P.Ityuralde** - Malenkiy chardash

3. Yirik asarlar, masalan: P. Kreston – Sonata Soch. 19., A. Glazunov – Konsert, J. Disserman - “Fantaziya”, G.Anderson – Sonata, L.Skarlatti - Sonata si – bemol major, M. Rauxverger – Konsert (1-Prelyudiya), Villa-Lobos – Fantaziya 1-qism, P.Ityuralde - Ellinskaya syuita (Kalamatianos-Funky-Valse-Kritis-Kalamatianos).

VALTORNA

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. 5 ta tayyorlangan etyudlardan 2 tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: Kaprash – etyudlar I – daftar 10 nomerdan, Kling - 40 etyud.

2. Pesalar, masalan: S. Raxmaninov – Elegiya A.Glazunov – Orzu, I. S. Bax – Ariya. A. Paxmutova – Noktyurn, Kofron Sonatina. Loreni – Elegiya, B.Gienko – Romans, T. Kurbonov – Balllada.

3. Yirik asarlar, masalan: Sen-Sans - konsert pesasi, I. Gaydn - konsertino, V. Shebalin konsertino, Motsart- konsertlar, R.Shtraus- konsert № 1, B. Asafev - Variatsiya.

TRUBA

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. 5 ta tayyorlangan etyudlardan 2 tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: Brand - etyudlar, Balasanyan - etyudlar, Vurm - etyudlar, Arban - etyudlar, Usov - etyudlar, Ginetsinskiy - etyudlar.

2 Pesalar masalan: Pesalar to‘plami - Tabakov va Orbid redaksiyasida. Karim-Xoji – Elegik poema, Qurbonov - Oda, B. Gienko- Syuita, Enesku - Afsona, Botstsa - Qishloq tasviri.

3 Yirik asarlar, masalan – A.Araturyan –Konsert, Y.Gaydn – Konsert, S. Karim-Xodji – Konsert, Y.Gummel – Konsert, J.Arban – Venetsiya karnavali.

TROMBON

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. 5 ta tayyorlangan etyudlardan 2 tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: Reyxe - etyudlar, Blajevich - Trombon uchun maktab, B. Grigorev - tanlangan etyudlar, Trombon uchun xrestomatiya.

2. Pesalar, masalan: Blajevich – Eskiz № 5 Gendel-Adajio, Arioza, Sen-Sans - Kavatina, Kalinkovich - Elegiya, Gilman -Simfonik pesa, Qurbonov - Rondo, S. Varelas - Rekviem, Ballada, Passakalya.

4. Yirik asarlar, masalan: Blajevich-konsert №2 Novakovskiy-konsertino, David - konsertino, Reyxe - kontser № 1, № 2, Knop-variatsiya va polonez, N. Rileskiy – Korsakov - konsert.

TUBA

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. 5 ta tayyorlangan etyudlardan 2 tasi nota bilan ijro etiladi, masalan: Blajevich - 70 etyud, Grigorev - etyud, «Tuba uchun maktab».

2. Pesalar, masalan: B. Fokone – Tuba va fortepiano uchun Pyesalar №1, №2, A. Cattozi - Belzibub, A. Capuzzi – Andante va Rondo, J. Bellini - Tubissimo, K. Sen-Sans - Kavatina.

3. Yirik asarlar, masalan: Blajevich - konsert №2,7,9, David - Konsertino I-II-III - qism, D. Haddad – Tuba va orkestr uchun Suita, Marchello - sonata barcha qismlari.

ZARBLI CHOLG ‘ULAR

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. Ksilofon-Marimba: Gammalar, etyudlar (2ta) texnik asarlar (Motsart - «Figaro to‘yi», Rzaev – konsert va boshqa asar;

2. Vibrafon: Pesalar - Bax – Ave Mariya va boshqa asarlar.

3. Kichik baraban: 10 tayyorlangan etyudlardan 1 ta masalan: Osadchuk-60 etyud, Kupinskiy-«Zarbli cholgular uchun maktab» Pesa 1 ta, masalan: Paliev - konsert etyudi, Chardjer - «SOLO».

4. Litavra: Pesalar – 1 ta masalan: Minetin - «Timpo-lero» yoki boshqa asarlar.

Ijodiy imtihon abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

1. Cholg'uda ijro dasturi

№	Ijro talablari	To'liq javob uchun ball
1.	Asar nota matnining to'g'riligi	10,0
2.	Tovush sifati va uni boshqarish	10,0
3.	Applikaturaning qo'llanishi	10,0
4.	Sahna madaniyati	10,0
5.	Artikulyatsiya talblarining bajarilishi	10,0
6.	Musiqiy ifoda vositalarining to'g'ri qo'llanishi	10,0
7.	Shtrix va dinamik belgilarning ishlatilishi	10,0
8.	Intonatsiya sofligi	10,0
9.	Asar xususiyatini ochib berilishi	10,0
10.	Sur'atning to'g'ri tanlanishi	3,0

Ijro dasturi (ixtisoslik) bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball –**93,0 ball**

2-fan

MUSIQA TARIXI VA NAZARIYASI

“Musiqqa tarixi va nazariyasi” fanidan sinovlar 3 bosqichda o'tkaziladi:

1-bosqichda abituriyent “Musiqqa adabiyoti” fani boyicha og'zaki savollarga javob berishi lozim.

2-bosqichda abituriyent “Garmoniya” fani boyicha amaliy topshiriqlarni bajarishi lozim

3-bosqichda abituriyent “Solfedjio” fani boyicha amaliy topshiriqlarni bajarishi lozim

1-bosqich “Musiqqa adabiyoti” fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi - abituriyentlarning “Musiqqa adabiyoti” fanidan nazariy bilim doirasi, amaliy ko'nikmalarining shakllanganligi qay darajada ekanligini aniqlashdan iborat. Ma'lumki, musiqiy asarlarni ijro etilishida ularning yaratilish davri, yo'nalishi, janri va shakli tamoillari yuzasidan bilim ko'nikmalariga ega bo'lish talab etiladi. Shunga ko'ra abituriyentlar oldiga quyidagi vazifalar qo'yiladi:

- musiqiy asarlarni yaratilish davri, yo'nalishi, janri va shakl tamoillari bilish;

- mumtoz musiqaning yetuk namunalari xususida birlamchi bilimga ega bo'lish.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent “Musiqqa adabiyoti” fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lganligini og'zaki yoki yozma xolda namoish etishi, o'z javobini musiqiy namunalarni fortepiano sozida chalib ko'rsatish yoki kuylab berish orqali tasdiqlashi talab etiladi. Sinov jarayonida abituriyentning-eruditsiya, madaniy

xodisalarni anglash, musiqa san'atining tarixiy jarayonlardagi ahamiyatini tushunish kabi xususiyatlari yorqin namoyon bo'lishi kerak.

“Musiqqa adabiyoti” fanidan og'zaki topshiriqlar:

a) ijro dasturiga oid savollar: (asarning shakl jihatidan tahlili, muallifi, yaratilgan davri va ijro yo'nalishi, ijroning badiiy xususiyatlari v.h);

b) o'rta maxsus ta'limning umumiy kursi darajasida musiqa adabiyotidan bilimlarni;

v) janr va shakl nuqtai nazaridan kichik hajmdagi - sonatina, romans, kuy va b. asarlarni tahlil qilish qobiliyati kabilarni o'z ichiga oladi;

Shuningdek, «Musiqqa adabiyoti»da abituriyentning musiqa san'ati va boshqa san'at turlaridan, o'zbek va chet el musiqasida ma'lum va mashhur asarlar, zamonaviy an'analar haqidagi bilim darajasi qanday ekanligi bilib olinadi.

1-bosqich boyicha baholash

<u>№</u>	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1	Asarga oid savollar	<u>3,0</u>
2	Shet el musiqa adabiyoti bo'yicha savollar	<u>6,0</u>
3	O'zbek musiqa adabiyoti bo'yicha savollar	<u>6,0</u>
4	Asarning janr va shakl nuqtai nazaridan tahlili	<u>6,0</u>

1-bosqich “Musiqqa adabiyoti” boyicha baholash uchun qo'yiladigan maksimal ball – **21, 0** ball

2-bosqich “Garmoniya” fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi - abituriyentlarning “Garmoniya” fanidan nazariy bilim doirasi, amaliy ko'nikmalarining shakllanganligi qay darajada ekanligini aniqlashdan iborat.

Abituriyentlar oldiga quyidagi vazifalar qo'yiladi:

- klassik garmoniyaning nazariy qonuniyatlarini bilish;
- nazariy bilimlarni fortepianoda ijro etish orqali namoyon etish;
- garmonik tushunchalarini qo'llash orqali Davriya shaklida I-darajali turdosh tonallikka modulyatsiyani fortepianoda ijro etish, diatonik yoki xromatik sekvenssiyalarni ijro etish.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent “Garmoniya” fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lgan holda og'zaki mashqlarni xatosiz bajarganda, garmonik qonuniyatlarni yechimini fortepianoda erkin namoyon etganda, taxlil jarayonida garmonik nazariy va amaliy ko'nikmalarini namoyish qilganda, shuningdek, fan bo'yicha bilimlari yuqori badiiy darajada bo'lganida qo'yiladi. Talabning garmonik eshitish qobiliyati, garmonik tuzilmalarni fortepianoda ijro etish mahoragi yorqin namoyon bo'lishi kerak.

Garmoniya fanidan abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

OG'ZAKI TOPSHIRIQLAR

1. Davriya shaklida I darajali turdosh tonallikka modulyatsiyalarni fortepianoda ijro etish.

2. Diatonik yoki xromatik sekvensiyalarni ijro etish.

2-bosqich boyicha baholash

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Davriya shaklida I darajali turdosh tonallikka modulyatsiyani fortepianoda ijro etish.	15,0
2.	Diatonik yoki xromatik sekvensiyalarni ijro etish.	6,0
Jami		21,0

2-bosqich “**Garmoniya**” fani uchun qo‘yiladigan maksimal ball – **21, 0** ball.

3-bosqich “**Solfedjio**” fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi – barcha ixtisosliklar uchun musiqiy eshitishni rivojlantirish va kasbiy tayyorlanishda eng muhim predmetlardan hisoblanadi. Musiqiy eshitish darajasining yuqoriligi, kuylash malakasi va musiqiy xotirani kuchliligi xonanda va dirijyorlarni tarbiyalashda katta ahamiyatga egadir.

Fanni o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Solfedjio fani bo‘yicha talabalar o‘rganilayotgan materialning qaysi millatga taalluqli bo‘lishidan qat’iy nazar musiqiy eshitish, xotirani har tomonlama rivojlantirish, kuylash va tinglash jarayonida tovush tozaligini nazorat qilish kabi tasavvur, tushuncha va bilimlarga ega bo‘lishi lozim.

Abituriyent bilimiga qo‘yiladigan talablar

Abituriyent “Solfedjio” fanidan o‘quv dasturi doirasida to‘laqonli bilimga ega bo‘lgan holda, notaga qarab kuylashni bajarganda, musiqiy-nazariy va amaliy ko‘nikmalarini namoyish qilganda, shuningdek, fan bo‘yicha bilimlari yuqori darajada bo‘lganida qo‘yiladi. Talabaning solfedjio fanidan qobiliyatini yorqin namoyon bo‘lishi kerak.

Solfedjio fanidan abituriyent tomonidan bajarilgan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

OG'ZAKI:

1. Notanish bir ovozli misollarni dirijyorlik qilib kuylash
2. Intervallar va akkordlarni eshitib aniqlash.

3-bosqich boyicha baholash

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Notanish bir ovozli misollarni dirijyorlik qilib kuylash:	
a)	Tonallikni to'g'ri aniqlash	2 ballgacha;
b)	Sof kuylash	7 ballgacha;
c)	Ritmik ketma-ketlikka aniq rioya qilish	6 ballgacha.
2.	Intervallar va akkordlarni eshitib aniqlash.	6 ballgacha.
Jami		21,0

3-bosqich "**Solfedjio**" fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – **21,0** ball.

"Musiqqa tarixi va nazariyasi" fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – **63,0 ball**

Mazkur ta'lim yo'nalishida kasbiy (ijodiy) imtihonlarga jami qo'yiladigan maksimal ball – 156,0 ball.

Ijodiy imtihonni o'tkazish tartibi

60211504 – Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular (fleyta, goboy),

60211505 - Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular (klarnet, saksofon, fagot),

60211506 - Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular (valtorna, truba),

60211507 - Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular (trombon, tuba),

60211508 - Cholg'u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg'ular(zarbli cholg'ular)

ta'lim yo'nalishiga hujjat topshirgan abituriyent jadval asosida oldindan belgilangan muddatlarda Toshkent shahridagi O'zbekiston davlat konservatoriyasi binosida ijodiy imtihon topshiradi. Imtihonlar yakka tartibda Qabul komissiyasi tomonidan belgilangan auditoriyalarda o'tkaziladi.

Ijodiy ishni qabul qiladigan komissiya abituriyentdan ijro dasturi bo'yicha imtihonni qabul qilib oladi.

Appelyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtixon natijalari bo'yicha konservatoriya qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingandan kundan (vaqtdan) boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat abituriyent o'zi to'plagan ballari haqida bo'lsa qabul qilinadi, lekin boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.

O‘zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi
O‘zbekiston davlat konservatoriyasi
60211504 – Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular
(fleyta, goboy),
60211505 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular
(klarnet, saksofon, fagot),
60211506 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular
(valtorna, truba),
60211507 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular
(trombon, tuba),
60211508 - Cholg‘u ijrochiligi : puflama va zarbli cholg‘ular
(zarbli cholg‘ular) ta’lim yo‘nalishlari uchun ijodiy (kasbiy)
imtihonlar dasturi va baholash mezoniga

TAQRIZ

Taqrizga taqdim etilayotgan Abiturientlar uchun Ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturi va baholash me‘zoni, ularning umumiy tayyorgarlik darajalari, qabul qilingan me‘yoriy dasturni o‘zlashtirilishi ko‘lamidan qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan tarzda baholanadilar.

Talabkor abiturientlar “Puflama va zarbli cholg‘ular ijrochiligi” fanini barcha cholg‘u yo‘nalishlarida tegishli cholg‘ular bo‘yicha o‘zlashtirish darajasidan kelib chiqadigan bilimlarga ega bo‘lganliklarini, o‘zlarining ijro mahoratlarini namoyish etishlari, ijro madaniyati va saxna talablarini badiiy saviyada ko‘rsatib berish kabilar ko‘zda tutilib, kasbiy mutaxassislik yo‘nalishida erishgan yutug‘larini ko‘rsata berishlikdan iboratdir.

“Puflama va zarbli cholg‘ular ijrochiligi” fani yuzasidan abiturient dunyoqarashi keng bo‘lgan, umum insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog‘onalari xususan, adabiyot va san‘at sohasida teran fikr yuritishi, yangi informatsion texnologiyalar va kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi talab etiladi.

Yuqorida ko‘rsatilgan talablardan kelib chiqqan xolda abiturentlar baholanadi. Har bir bo‘limning baholanish ballari mavjud bo‘lib, barcha jarayonlardan to‘liq o‘tkandan keyin yakuniy baho qo‘yiladi.

Ushbu tuzilgan Ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturi hamda baholash mezonlari Puflama va zarbli cholg‘ular qabul komissiyasi talablariga to‘liq mos kelib, qabul jarayonlarida foydalanish uchun tasdiqlash maqsadga muvofiqdir.

O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi
Harbiy musiqa akademik litseyi direktori,
dotsent

R.M.Nigmatov

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI
KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONIGA**

T A Q R I Z

Taqrizga naqdim etilayotgan kasbiy (ijodiy) imtihonlar dasturi va baholash me‘zoni Abiturientlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan tarzda me‘yoriy dasturni o‘zlashtirish ustida ish olib boriladi.

“Puflama va zarbli cholg‘ular ijrochiligi” fanini o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abiturientlar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganliklarini o‘zlarining ijro mahoratini namoyish etishlaridan iboratdir. Alohida e‘tibor professional darajali ijroni mukammallashtirishga, uni yuqori badiiy saviyada ko‘rsatib berishga qaratilishi kerak. “Puflama va zarbli cholg‘ular ijrochiligi” fani yuzasidan abiturient davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo‘lgan, ya‘ni insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog‘onalari xususan, adabiyot va san‘at sohasida teran fikr yuritish bilan birga, yangi paydo bo‘lgan informatsion texnologiyalar va kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi shart. Shu bilan birga baholash me‘zoniga **xujjat toshirayotgan abiturientlarni saralash maqsadida sinfdagi kirish talablariga mos dasturlarni amaliy ijro etib berishi ko‘zda tutilgan.**

O‘qishga kiruvchi 30 daqiqagacha bo‘lgan vaqt mobaynida ijro dasturini ijro etib berishi talab etiladi.

Abiturientlardan asarning nota matnini yoddan xatosiz, sur‘atini ko‘rsatilgan tezlikda, ijro shtrixlarini to‘g‘ri qo‘llagan holda, intonatsiya sofligiga amal qilib, barcha artikulyatsiya talablariga rioya qilishlari, shuningdek, pozitsiya va applikaturani to‘g‘ri qo‘llagan, asarni badiiy mohiyati va milliy xususiyatlarini to‘liq ochib bergan holatda ifodali ijro etib berishlari talab etiladi. Asarda musiqiy stilistik ifoda vositalarining qo‘llanishi, tovush kuchi va uni boshqarish hamda uning sifati asosiy ahamiyatini yoritib berishi lozim.

Dasturda partitura bo‘yicha jami 10 ta cholg‘u: 1. Fleyta, 2. Goboy, 3. Klarnet, 4. Fagot, 5. Saksofon, 6. Valtorna, 7. Truba, 8. Trombon, 9. Tuba, 10. Zarbli cholg‘ular uchun ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturlari hamda baholash mezonlari to‘liq qamrab olingan. Shuningdek, Musiqa tarixi, Nazariyasi, Garmoniya, Musiqa adabiyoti falaridan ham sinovlar o‘tkazilishi va bilimiga qo‘yiladigan talablar aytilgan. Dastur so‘ngida abiturientlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo‘yicha konservatoriya qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay‘atiga natijalar e‘lon qilingandan kundan (vaqtdan) boshlab 24-soat davomida murojaat qilishlari mumkinligi aytilgan.

Ushbu tuzilgan kasbiy (ijodiy) imtihonlar dasturi hamda baholash mezonlari Puflama va zarbli cholg‘ular qabul komissiyasi talablariga to‘liq mos keladi va uni tasdiqlas maqsadga muvofiq.

O‘zbekiston davlat konservatoriyasi

“Puflama va zarbli cholg‘ular” kafedrası SFN, professor

B.Matyakuboy

O‘zbekiston davlat konservatoriyasi 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san‘at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san‘ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg‘u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san‘ati ta‘lim yo‘nalishlari uchun Ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturiga

TAQRIZ

Taqdim etilayotgan 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san‘at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san‘ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg‘u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san‘ati ta‘lim yo‘nalishlari uchun ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturlari “Musika tarixi va nazariyasi” fanidan iborat bo‘lib, o‘z navbatida uch bosqichda amalga oshiriladi. Abiturientlar avval “Musika adabiyoti” fanidan nazariy bilimlariga, musika ilmidagi fikrlashlariga e‘tibor beriladi. Ikkinchi bosqichda “Garmoniya” fanidan egallangan nazariy bilimlarni amaliy ijro etilishi orqali ochib berilishini nazarda tutadi. Uchinchi bosqichda “Solfedjio” fanida kuy misollarini sof intonatsiyalash muhim bo‘lib, nazariy bilimlarni amaliyotdagi aksini namoyish etishdan iborat.

Musika ilmining barcha ta‘lim yo‘nalishlarida tahsil olishni istayotgan abiturientlar uchun jahon xalqlari musika adabiyoti, o‘zbek musika adabiyoti, xususan bastakorlik va kompozitorlik ijodiyoti hamda musiqashunoslikka oid maxsus adabiyotlar bilan tanish ekanligi muhimdir.

Musiqiy-nazariy fanlar bo‘yicha garmonik ketma-ketlikdagi garmonik izchilliklarni ijrosi orqali amaliy hamda nazariy bilimlarini ko‘rsata olishi, xususan notadan kuylay olishi, xalq ladlari, major-minor turlari, interval va akkordlarni kuylay olishi va tinglab aniqlashi zarur bo‘ladi.

Mazkur o‘quv dastur mantiqan izchil va to‘g‘ri tuzilgan. Yuqoridagi fikrlarni inobatga olgan holda mazkur dasturni ta‘lim tizimiga joriy etish mumkin deb hisoblayman.

O‘zDK “Musika nazariyasi” kafedrasida

katta o‘qituvchisi

S.Maxmudova

O‘zbekiston davlat konservatoriyasi 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san’at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san’ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg‘u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san’ati ta’lim yo‘nalishlari uchun Ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturiga

TAQRIZ

Mazkur 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san’at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san’ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg‘u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san’ati ta’lim yo‘nalishlari uchun taqdim etilayotgan ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturi “Musiqqa tarixi va nazariyasi” fanidan iborat bo‘lib, o‘z navbatida uch bosqichda amalga oshiriladi. Abiturientlar avval “Musiqqa adabiyoti” fanidan nazariy bilimlari, musiqqa ilmidagi fikrlashlariga e’tibor beriladi. Ikkinchi bosqichda “Garmoniya” fanidan egallangan nazariy bilimlarni amaliy jihatdan ochib berib, uchinchi bosqichda “Solfedjio” fanida nota yozuvida savodli o‘qish mashqlari baholanadi.

Musiqqa ilmining barcha ta’lim yo‘nalishlarida tahsil olishni istayotgan abituriyentlar uchun jahon xalqlari musiqqa adabiyoti, o‘zbek musiqqa adabiyoti, xususan bastakorlik va kompozitorlik ijodiyoti hamda maxsus adabiyotlar bilan tanish ekanligi muhimdir.

Musiqiy nazariy fanlar bo‘yicha garmonik ketma-ketlikdagi garmonik izchilliklarni ijrosi orqali amaliy hamda nazariy bilimlarini ko‘rsata olishi, shuningdek notaga qarab kuylay olishi, lad, interval va akkordlarni kuylab, so‘ngra tinglab aniqlay olishi zarur bo‘ladi.

Mazkur o‘quv dastur mantiqan izchil va to‘g‘ri tuzilgan. Yuqoridagi fikrlarni inobatga olgan holda mazkur dasturni ta’lim tizimiga joriy etish mumkin deb hisoblayman.

O‘zDK huzuridagi Botir Zokirov nomidagi MESI “Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar” kafedrasi mudiri, s.f.f.d. (PhD)

N.T.Xamdamova